

Ecologische quickscan

ZWALUWENWEG 5 TE WILP

Colofon

Titel	Ecologische quickscan Zwaluwenweg 5 te Wilp
Betreft	Ecologische quickscan in het kader van bestemmingsplanwijziging, bouw- & sloopwerkzaamheden en landschapsinrichting
Locatie	Zwaluwenweg 5 te Wilp
Uitvoering	De Slijpkruik Ecologie
Contactpersoon	J. Mossink, ecooloog – De Slijpkruik Ecologie mossink@deslijpkruik.nl
Rapportage	S. Boucherie – Natuurlijk Doen Projecten
Opdrachtgever	C. Oostrik
Datum	30 september 2022
Status	Versie 1.0
Projectcode	22PAR12 QS Zwaluwenweg 5 Wilp

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding en doel	4
1.2	Beschrijving locatie en ingreep	4
1.3	Opzet onderzoek	5
1.4	Kwaliteitsborging	5
2	Soortbescherming en beoordeling	8
2.1	Bron- en literatuuronderzoek	8
2.2	Vaatplanten	8
2.3	Broedvogels	9
2.4	Vleermuizen	11
2.5	Grondgebonden zoogdieren	12
2.6	Amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden	13
2.7	Algemeen	14
3	Gebiedsbescherming	17
3.1	Natura 2000	17
3.2	Gelders Natuurnetwerk (GNN) en Groene Ontwikkelingszone (GO)	17
4	Conclusies	19
4.1	Overzicht van de bevindingen	19
4.2	Conclusies en aanbevelingen	19
	Bijlage A - Wettelijk Kader	22

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

In opdracht van de initiatiefnemer voerde adviesbureau De Slijpkruik Ecologie een ecologische quickscan uit aan de Zwaluwenweg 5 te Wilp-Achterhoek (gemeente Voorst). Voor de locatie wordt een bestemmingsplanwijziging aangevraagd die onder de “rood voor groen”-regeling valt. Onderdeel van de herontwikkeling is sloop van de bestaande woning en aangebouwd bakhuis, herbouw boerderijwoning en bouw generatiewoning, uitbreiding bestaande kapschuur en landschappelijke inpassing. Het voornemen is getoetst aan de Wet natuurbescherming, onderdelen ‘soortenbescherming’ en ‘gebiedsbescherming’. Voor het onderzoek voldoet in eerste instantie een ‘quickscan’. Het onderzoek dient ter beantwoording van de volgende vragen:

- Komen er (mogelijk) beschermde soorten van de Wet natuurbescherming voor in (de directe omgeving van) het plangebied? Wat zijn de mogelijke effecten van het voornemen op deze soorten?
- Liggen binnen het beïnvloedingsgebied van het project beschermde natuurgebieden (Natura 2000, GNN, GO) en zijn negatieve effecten op deze gebieden wel of niet op voorhand uit te sluiten?
- Is aanvullend onderzoek nodig?

Er is geen sprake van kap van bomenrijen bestaande uit meer dan 20 bomen of houtopstanden groter dan in totaal 10 are buiten de bebouwde kom Wet Natuurbescherming. Een Toets Houtopstanden is dus niet nodig. Wel dient in geval van bomenkap getoetst te worden aan de gemeentelijke wetgeving. Dat is geen onderdeel van onderhavig onderzoek.

De quickscan kan leiden tot uitvoeriger onderzoek of tot een advies voor mitigerende/compenserende maatregelen. De geldigheidsduur van resultaten bedraagt voor zwaarder beschermde soorten maximaal 3 jaar.

1.2 Beschrijving locatie en ingreep

Het plangebied is gelegen in het agrarisch buitengebied ten zuidwesten van Wilp-Achterhoek (afbeelding 1.1). Het plangebied heeft een oppervlakte van 28.160 m². Op het terrein staan een woning met aangebouwd bakhuis en twee schuren. De woning heeft een rietenkap met halfsteens gemetselde gevels met nagevulde spouw. Het bijgebouw heeft een pannendak en halfsteens gemetselde muren met nagevulde spouw. De buitenwanden van de zolder zijn van hout en niet geïsoleerd. Het deel tussen de woning en het bakhuis heeft een plat, gebitumeerd dak en is opgetrokken uit baksteen. Het geheel is geïsoleerd. De kapschuur is opgebouwd van hout en niet geïsoleerd. De andere schuur maakt geen deel uit van planvoornemen. Het terrein rondom woning en schuur bestaat uit aangelegde tuin met weinig verharding. Het overige deel van het plangebied is grasland en fungeert als weide. Vanaf de weg loopt een verharde oprit naar het erf met aan de ene zijde een bomenrij (linde) en aan de andere zijde een beukenhaag. Aan de zuid- en noordzijde van het perceel staat een rij knotwilgen. In het zuidelijke deel van het terrein bevindt zich een kikkerpoel en langs de oostelijke erfafscheiding staan grotere bomen (eiken). Smalle watergangen en greppels omsluiten het perceel gedeeltelijk.

Het planvoornemen valt onder de noemer “rood voor groen”. Er wordt een generatiewoning toegevoegd op het perceel en de bestaande woning met bakhuis wordt gesloopt en herbouwd in ruil voor een natuurlijke en landschappelijke inpassing van het erf en de omliggende gronden. Een deel van de nu nog agrarisch bestemde grond wordt bestemd als natuur. Hiervoor is een bestemmingsplanwijziging nodig.

De voorgenomen ingrepen zijn als volgt:

- Sloop van de bestaande boerderijwoning en aangebouwd bakhuis
- Opschonen en bouwrijp maken terrein

- Nieuwbouw woningen
- Herinrichten terrein

Alle ingrepen vallen onder de noemer “ruimtelijke ontwikkeling en inrichting”. Start van de bouw van de generatiewoning staat gepland in de eerste helft van 2023. Daarna zullen de overige werkzaamheden uitgevoerd, een exacte planning is nog niet bekend en hangt onder andere af van doorlooptijden van de bestemmingsplanprocedure.

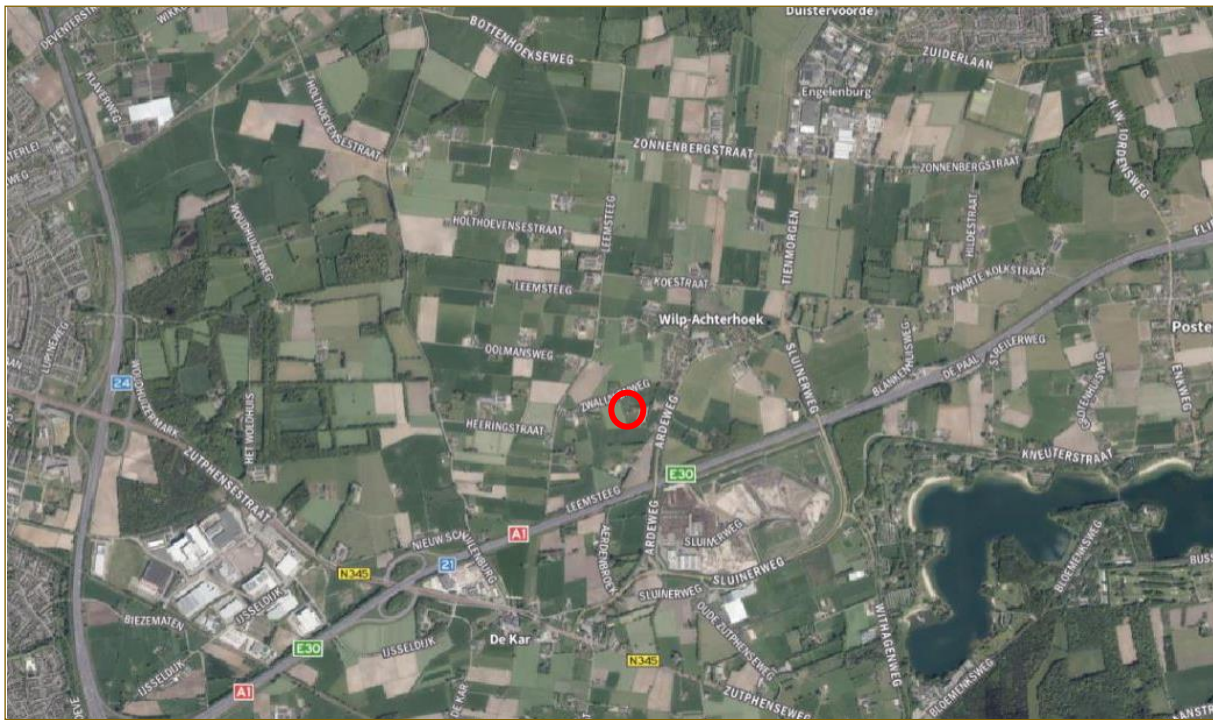
1.3 Opzet onderzoek

De ecologische quickscan bestaat uit een beknopt literatuuronderzoek op basis van NDFF-gegevens (afgelopen 5 jaar binnen straal van circa 2 kilometer rond plangebied), verspreidingsatlassen, websites en eventuele andere beschikbare bronnen, een veldbezoek en een rapportage met bevindingen en advies. De locatie is op 7 september 2022 bezocht door J. Mossink, ecooloog van adviesbureau De Slijpkruik Ecologie, met assistentie van S. Boucherie. Tijdens dit veldbezoek is de locatie verkend op de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Daarbij is in het bijzonder gelet op de (potentiële) aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten, vleermuizen en het daadwerkelijk voorkomen van beschermde soorten. Het locatiebezoek is onder zonnige omstandigheden uitgevoerd bij een temperatuur van 18 °C en zwakke wind, ZO 2 bft.

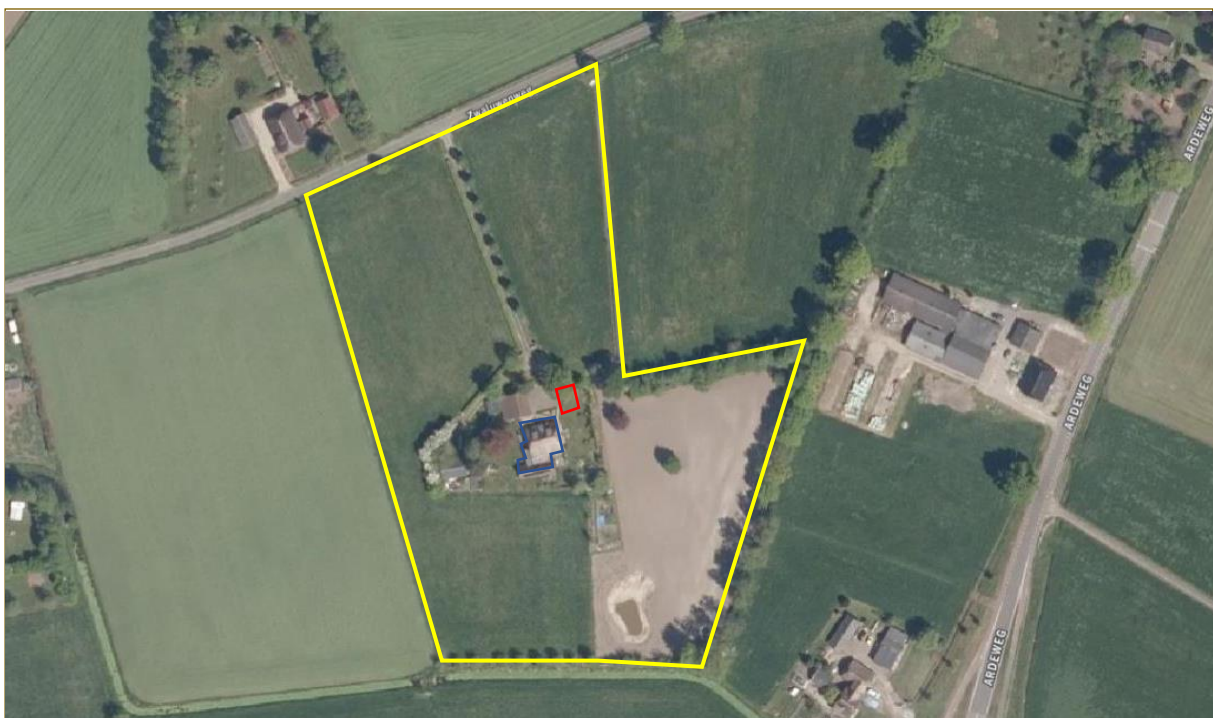
1.4 Kwaliteitsborging

Door de inzet van deskundigen op gebied van ecologie en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethoden is de kwaliteit van het onderzoek zoveel mogelijk gewaarborgd. Ruimte voor Advies hanteert de richtlijnen van het Netwerk Groene Bureaus (NGB), soortinventarisatieprotocollen van het NGB en/of richtlijnen kennisdocumenten van BIJ12. Toetsing van de aanpak en uitwisseling van ervaringen met gemeente, provincie en collega-onderzoekers vindt plaats op regelmatige basis.

Garanties over aan-/afwezigheid van planten en dieren zijn niet te geven. Daarvoor is de aard en de opzet van een quickscan niet toereikend. Daarbij is het een eenmalige momentopname en houdt het geen rekening met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderingen in terreingebruik en –beheer. Ook dient er rekening te worden gehouden met de veranderingen in wet- en regelgeving. De geldigheidsduur van de rapportage bedraagt voor de zwaarder beschermde soorten maximaal 3 jaar.

Afbeelding 1.1 - Globale ligging van de onderzoekslocatie (rode cirkel). Het plangebied ligt tussen Apeldoorn en Deventer, ten zuidwesten van Twello. Bron ondergrond: <https://app.pdok.nl/viewer/>.

Afbeelding 1.2 - Luchtfoto onderzoeksgebied; met het gele kader wordt globaal het onderzoeksgebied weergegeven. Met het blauwe kader wordt de te slopen en te herbouwen woning met bakhuis aangegeven; het rode kader geeft de locatie aan van de nieuw te bouwen generatiewoning. Bron ondergrond: <https://app.pdok.nl/viewer/>.

Afbeelding 1.3 – Erfinrichting en beplantingsplan van de beoogde situatie. Bron: Van Oord Architecture & Design.

2 Soortbescherming en beoordeling

De Wet natuurbescherming (Wnb) maakt onderscheid tussen soort- en gebiedsbescherming. Een quickscan 'soortbescherming' bestaat uit een verkennende inventarisatie naar de (potentiële) aanwezigheid van beschermde dier- en plantensoorten en de beoordeling of er van het voornemen een (in)direct effect op deze soorten uitgaat. Is er sprake van (een mogelijke) aanwezigheid van een beschermde soort, dan is een vervolgonderzoek nodig.

2.1 Bron- en literatuuronderzoek

In onderstaande tabel zijn de gegevens weergegeven van waarnemingen van de afgelopen 5 jaar in de directe omgeving (< 1 km) van het plangebied per soort(groep) vanuit het NDFF (nationale databank flora en fauna). Binnen het plangebied zelf zijn geen waarnemingen bekend.

Soortgroep	Soorten	Aantal	Beschermingsregime
Vaatplanten	-	-	-
Vogels* <i>* categorie 5-soorten en overige broedvogels zijn in deze tabel niet genoemd, maar wel meegenomen in het onderzoek.</i>	Boomvalk	3	VR - categorie 4
	Buizerd	75	VR - categorie 4
	Grote gele kwikstaart	2	VR - categorie 3
	Huisemus	3	VR - categorie 2
	Kerkuil	4	VR - categorie 3
	Ooievaar	230	VR - categorie 3
	Ransuil	1	VR - categorie 4
	Roek	37	VR - categorie 2
	Stenuil	5	VR - categorie 1
	Wespendief	4	VR - categorie 4
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis	55	HR
	Laatvlieger	1	HR
	Rosse vleermuis	2	HR
Overige zoogdieren	Boommarter	1	Wnb - andere soorten
	Bunzing	1	Wnb - andere soorten
	Huisspitsmuis	1	Wnb - vrijgesteld
	Konijn	1	Wnb - vrijgesteld
	Steenmarter	1	Wnb - andere soorten
	Woelrat	1	Wnb - vrijgesteld
Overige soortgroepen (amfibieën, reptielen, vissen & ongewervelden)	Bruine kikker	2	Wnb - vrijgesteld
	Gewone pad	1	Wnb - vrijgesteld
	Groene kikker	1	Wnb - vrijgesteld

Tabel 2.1 - Overzicht waarnemingen beschermde diersoorten in de omgeving van het plangebied Bron: NDFF)

2.2 Vaatplanten

De locatie ligt in een overwegend agrarische omgeving. Vanuit de NDFF zijn geen waarnemingen van beschermde vaatplanten bekend uit de omgeving van het plangebied. Het terrein bestaat uit bebouwing, verharding, aangelegde tuin en weilanden. Tijdens het veldbezoek zijn geen bijzondere of beschermde vaatplanten waargenomen. Enkel algemene wilde soorten, zoals paardenbloem, ridderzuring, smalle

weegbree, Engels raaigras, kropaar en witte klaver, en algemene tuinplanten zijn tijdens het veldbezoek aangetroffen. Het plangebied is te voedselrijk en cultureel ingericht om geschikt biotoop te vormen voor beschermde of bijzondere flora (zie afbeelding 2.1). Ook zijn geen (beschermde) muurplanten aangetroffen binnen het plangebied. Het onderzoeksgebied leent zich niet voor bijzondere vegetaties. Door het huidige beheer, de voedselrijkdom en het ontbreken van zeer specifieke biotopen waar beschermde planten worden aangetroffen, is aanwezigheid van beschermde vaatplanten uit te sluiten binnen het plangebied.

Effect

Binnen het plangebied komen geen beschermde vaatplanten voor en deze worden ook niet verwacht. Een negatief effect op beschermde plantensoorten is uitgesloten.

2.3 Broedvogels

Vogels met jaarrond beschermde verblijfplaats

Van een aantal vogelsoorten is het nest jaarrond beschermd, dus ook buiten het broedseizoen. Het gaat bijvoorbeeld om soorten die niet zelf hun nest bouwen, maar voor een belangrijk deel afhankelijk zijn van menselijke bebouwing, soorten die jarenlang dezelfde locatie gebruiken of soorten waarvan het nest ook buiten de broedperiode gebruikt wordt. Ook andere onderdelen van de leefomgeving van belang voor het functioneren van een jaarrond beschermde nestplaats zijn beschermd. Denk hierbij aan jachtgebied van uilen en roofvogels of schuil- en slaapplekken van huismus in struiken en onder dakpannen.

De locatie werd onderzocht op de (mogelijke) aanwezigheid van vogels met vaste, jaarrond beschermde rust- of nestplaatsen. Het gaat hierbij vooral om huismus, uilen en roofvogels. In de buurt van het plangebied zijn enkele meldingen in de data van NDFF bekend van huismus. Voor huismus geldt dat de verkenning in het veld nader uitsluitel moet geven of het plangebied een geschikt biotoop is en/of geschikte verblijfplaatsen biedt. Tijdens het veldbezoek van de quickscan is vastgesteld dat het bakhuis geschikt is als verblijfplaats voor huismus. Het gebouw heeft een pannendak met holle dakpannen en mogelijkheden om de holle ruimtes hieronder te betreden via de onderste pannenrij en onderaan bij de windveren van de oostgevel. Dit geeft voldoende mogelijkheden voor huismus om zich onder de dakpannen te nestelen (zie afbeelding 2.2). Tijdens het locatiebezoek werden geen huismussen gezien of gehoord in het plangebied en rondom de bebouwing. Dit kan te maken hebben met het seizoen, het nestelen is voorbij en mussen kunnen zich dan verder in de omgeving ophouden. Wel werden op het verderop gelegen erf huismussen gehoord en gezien. Op 21 september vond een tweede veldbezoek plaats waarbij het dak is geïnspecteerd door een gedeelte van de dakpannen te lichten. Onder de dakpannen zijn op een aantal plekken op het oog recente nesten en restanten van nesten aangetroffen. De bewoner geeft tevens aan de afgelopen jaren regelmatig mussen te hebben gezien op het erf, en dat deze in ieder geval in een aantal nestkasten genesteld hebben. Vanwege de geschiktheid van het pannendak, de aanwezigheid van mogelijke huismusnesten en het feit dat huismussen in de directe omgeving voorkomen kan niet worden uitgesloten dat het bakhuis een functie heeft als nestplaats. Nesten van huismus zijn jaarrond beschermd, dus ook buiten het broedseizoen. Volgens het Kennisdocument Huismus (BIJ12, juli 2017) kan aangenomen worden dat er geen broedende huismussen aanwezig zijn als er tijdens twee gerichte veldbezoeken in de periodeperiode 1 april t/m 15 mei geen aanwezigheid kan worden aangetoond. De inventarisaties moeten worden uitgevoerd door een erkend deskundige (voor definitie zie website van de Rijksoverheid) en onder geschikte omstandigheden. Indien nestplaatsen van huismus worden aangetroffen in de te slopen bebouwing leiden de werkzaamheden tot overtreding van verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1 lid 2 (vernielen of beschadigen nestplaatsen) en mogelijk lid 1 (doden) en lid 4 (opzettelijk storen). Er dient in dat geval een ontheffing te worden aangevraagd bij de provincie Gelderland. De ontheffingsaanvraag dient te worden vergezeld van een activiteitenplan waarin onder andere mitigerende en compenserende maatregelen beschreven worden om negatieve effecten tot een minimum te beperken. Maatregelen bestaan onder meer uit het tijdig treffen van tijdelijke en permanente alternatieve verblijfplaatsen en het werken buiten kwetsbare perioden (broedseizoen en strenge vorstperioden). Tijdens de uitvoeringsfase en in de toekomstige

beoogde situatie voldoet de functionele leefomgeving van huismussen (zoals slaapplekken, foerageergebied en schuilmogelijkheden) op ieder moment aan de eisen waaraan deze voor mussen moet voldoen. Ook eventuele nestplaatsen in de kapschuur blijven behouden. Wel is van belang dat werkzaamheden aan het dak tijdens het vergroten van de kapschuur buiten het broedseizoen plaatsvindt, dat globaal van half maart t/m augustus duurt.

De data uit NDFF vermelden verschillende roofvogels (o.a. boomvalk, buizerd en wespandief) en uilen (o.a. kerkuil, ransuil en steenuil) in een straal van 5 kilometer rondom het onderzoeksgebied. Het veldbezoek wijst uit dat vaste verblijfplaatsen van roofvogels en uilen in het gebied ontbreken. Er zijn geen roestplekken, uitwerpselen, voedselresten, veren en/of braakballen aangetroffen. Ook zijn er geen nestkasten of geschikte nestholtes in de bomen. De bomen blijven tevens staan, op één exemplaar na waarin geen nesten zijn aangetroffen. Er zijn geen invliegmogelijkheden in woning of het bakhuis voor uilen. Gezien het ontbreken van gebruikssporen kan worden vastgesteld dat het plangebied niet in gebruik is als jaarrond beschermde verblijfplaats van roofvogels of uilen.

Het plangebied is eveneens niet in gebruik door grote gele kwikstaart, ooievaar en roek. Met name van ooievaar en roek is bekend dat deze in de omgeving broeden, maar in het plangebied zelf zijn hiervoor geen geschikte nestlocaties. Dit geldt tevens voor grote gele kwikstaart, welke met name broedend voorkomt langs stromend water.

Naast de soorten met jaarrond beschermde nesten categorie 1 t/m 4 komen er ook broedvogels van categorie 5 in de omgeving voor. De data van NDFF vermeldt onder andere boomkruiper, groene specht, grote bonte specht, koolmees, pimpelmees, spreeuw en zwarte kraai nabij het plangebied. Eigenaar geeft aan dat koolmees en pimpelmees regelmatig te zien in het plangebied (zie afbeelding 2.3). Van de soorten die zijn opgenomen in categorie 5 op de lijst met jaarrond beschermde nesten is het nest alleen jaarrond beschermd als zwaarwegende ecologische redenen of omstandigheden dit rechtvaardigen. Dit betekent in de praktijk vooral wanneer er weinig tot geen alternatieven in de omgeving zijn en/of wanneer het een relatief groot deel van de populatie betreft. In dit geval zijn er volop alternatieven in de omgeving beschikbaar waardoor de staat van instandhouding met zekerheid niet in het geding komt en de eventuele nesten van deze soorten niet jaarrond beschermd zijn. Van deze soorten is het nest alleen beschermd in de periode dat het voor de voortplanting gebruikt wordt, ofwel vanaf de nestbouw totdat de jongen het nest permanent en vrijwillig verlaten hebben. Met name broedgevallen van spreeuw, koolmees en pimpelmees zijn te verwachten. De bewoner geeft aan dat onder het pannendak van de kapschuur jaarlijks door spreeuwen gebroed wordt.

Overige broedvogels

De bomen, opgaande begroeiing en de te slopen bebouwing zelf zijn geschikt als broedlocatie voor algemene broedvogels zoals winterkoning, houtduif, merel, roodborst en vink (zie afbeelding 2.4). Tijdens het veldbezoek zijn koolmezen waargenomen en volgens de eigenaar van het perceel hebben verschillende, algemene broedvogels op het terrein gebroed, waaronder winterkoning, roodborst, houtduif. Er zijn in de naast gelegen weides geen nesten of nestrestanten aan getroffen van grondbroedende vogels. Deze worden ook niet verwacht door het huidige gebruik van het terrein: begrazing door schapen en relatief dicht bij bebouwing.

Tijdens het broedseizoen bestaat de kans op broedgevallen in en om de te slopen bebouwing. Het verstoren of vernielen van bezette nesten is een overtreding van de Wet natuurbescherming artikel 3.1 lid 2 (opzettelijk vernielen, beschadigen of weghalen nesten of rustplaatsen) en lid 4 (opzettelijk verstoren) en dient altijd voorkomen te worden. Negatieve effecten op broedvogels zijn te voorkomen door met de werkzaamheden te starten buiten het broedseizoen. Tijdens het broedseizoen kunnen de werkzaamheden uitsluitend worden uitgevoerd nadat kort voor het uitvoeren van de werkzaamheden een ecologische deskundige een broedvogelcheck heeft uitgevoerd en heeft bepaald dat binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden geen broedgevallen aanwezig zijn. Het broedseizoen is geen vastgestelde periode, uitsluitend van belang is aanwezigheid van in gebruik zijnde nesten. Indicatief wordt vaak de periode half maart - half augustus gehanteerd omdat in deze periode de kans op

broedgevallen het grootst is maar eerdere of latere broedgevallen van met name houtduif kunnen voorkomen. Van de te verwachten broedvogels is het nest alleen beschermd in de periode dat het voor de voortplanting gebruikt wordt, ofwel vanaf de nestbouw totdat de jongen het nest permanent verlaten hebben.

Effect

Het bakhuis is geschikt als nestlocatie voor huismus. Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om aan- of afwezigheid van vaste nestplaatsen vast te stellen. Zijn deze aanwezig dan leiden de sloopwerkzaamheden tot overtreding van één of meer verbodsbepalingen van de Wnb en is een ontheffing van de provincie Gelderland vereist. Naar verwachting kan een ontheffing verkregen worden. Voorwaarden hiervoor zijn onder meer dat sloop buiten het broedseizoen en strenge vorstperioden plaatsvindt en dat er tijdig alternatieve nestplaatsen worden aangeboden die aan de eisen van huismus voldoen (zie ook Kennisdocument Huismus van BIJ12). De functionaliteit van de leefomgeving komt niet in het geding en de toekomstige situatie is naar verwachting zelfs gunstiger voor huismus dan de bestaande situatie. Van andere vaste, jaarrond beschermde rust- of voortplantingsplaatsen van vogels (categorie 1 t/m 4) is geen sprake en doen zich derhalve geen effecten voor.

Een negatief effect kan optreden voor vogels met jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen categorie 5 en algemene broedvogels wanneer de sloopwerkzaamheden binnen het broedseizoen zullen worden uitgevoerd. Nesten kunnen worden vernield of dusdanig verstoord dat broedvogels hun nest definitief verlaten, dit leidt tot een verbodsbepaling zoals genoemd in artikel 3.1, lid 4 van de Wet natuurbescherming. Het is noodzakelijk om de sloopwerkzaamheden van het bakhuis, werkzaamheden aan het dak van de kapschuur en het eventueel verplaatsen van nestkasten uit te voeren buiten het broedseizoen (in de periode half maart t/m augustus) of om vlak voor de werkzaamheden een broedvogelcheck uit te laten voeren door een ecologisch deskundige (volgens definitie van de RVO) om aan te tonen dat broedgevallen niet aanwezig zijn binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Wanneer huismusnesten aanwezig zijn gelden aanvullende eisen zoals in de vorige paragraaf beschreven.

2.4 Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn zwaar beschermd vanuit de Europese Habitatrichtlijn. Geschikte verblijfplaatsen zijn vaak beperkt beschikbaar. Door sloop, renovatie en bomenkap zijn de laatste decennia veel daadwerkelijke en potentiële verblijfplaatsen verdwenen. Niet alleen verblijfplaatsen, maar ook lineair doorlopende landschapselementen waarlangs vleermuizen zich verplaatsen tussen slaapplek en foerageergebied (zogenaamde vliegroutes) en belangrijk foerageergebied zijn beschermd.

Uit de omgeving van het plangebied zijn vanuit de NDFF in de laatste 5 jaar waarnemingen bekend van Gewone dwergvleermuis, Laatzvlieger en Rosse vleermuis. De verkenning in het veld moet uitwijzen of het plangebied mogelijk geschikte holten of sporen van een verblijfplaats vertoont. Van deze soorten zijn met name Gewone dwergvleermuis en Laatzvlieger gebonden aan gebouwen; de Rosse vleermuis komt voornamelijk in holtes in bomen voor.

Verblijfplaatsen

Een aantal in Nederland voorkomende vleermuissoorten wordt voornamelijk in gebouwen of holtes in bomen aangetroffen. Een voorwaarde is dat er geschikte, toegankelijke ruimtes voor vleermuizen aanwezig zijn. Daarnaast zijn er vleermuissoorten die hoofdzakelijk in bomen verblijven. Holten, scheuren en ruimtes achter losse stukken bast vormen bijvoorbeeld geschikte verblijfplaatsen. Er zijn ook soorten die zowel in bomen als in gebouwen worden aangetroffen.

Tijdens het locatiebezoek en tijdens een aanvullende inspectie op 21 september zijn het dak en de schoorsteen op het bakhuis uitvoerig geïnspecteerd op aanwezigheid van potentiële verblijfplaatsen. Hoewel er openingen aanwezig zijn die in theorie toegang geven tot holle ruimtes die geschikt zijn als vaste verblijfplaats voor vleermuizen, was duidelijk dat deze niet in gebruik waren en ook al heel lang niet in gebruik zijn geweest door vleermuizen. De toegangen, maar tevens de holle ruimtes erachter

zaten vol met spinrag (zie afbeelding 2.5). In het rietgedekte woonhuis ontbreken potentiële verblijfplaatsen. De aanwezigheid van beschermde, vaste verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen in de te slopen bebouwing is uitgesloten. Dit geldt eveneens voor de te verlengen kapschuur.

De te kappen boom heeft geen holtes, scheuren of andere mogelijke verblijfplaatsen. De overige bomen in het plangebied blijven behouden. De eventuele mogelijkheden voor verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen blijven bestaan.

Foerageergebied en vliegroutes

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Vleermuizen kunnen de begroeiing en bomen binnen en rond het plangebied gebruiken om zich te verplaatsen van verblijfplaats naar foerageergebied. Vleermuizen gebruiken de lijnvormige landschappelijke structuren, om zich te verplaatsen van verblijfplaats naar foerageergebied (zie afbeelding 2.6). De lijnvormige begroeiing maakt mogelijk deel uit van een vliegroute van vleermuizen. De omgeving verandert echter niet wezenlijk, de bomen blijven behouden, lijnvormige landschappelijke structuren worden versterkt en de geschiktheid als foerageergebied neemt naar verwachting toe door de aanplant van inheemse bomen en struiken en een natuurlijker beheer dat voor een groter insectenaanbod zal zorgen.

Lichtverstoring van foeragerende vleermuizen kan zich voordoen wanneer tijdens de werkzaamheden gebruik wordt gemaakt van bouwlampen tussen zonsondergang en zonsopkomst. Het is van belang om lichtverstoring op foeragerende vleermuizen te voorkomen. Door een toename van verlichting raken vleermuizen gedesoriënteerd en vinden hun weg niet terug naar hun verblijfplaatsen. Vanuit de algemene zorgplicht (artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming) dient een toename van verlichting voorkomen te worden tijdens de werkzaamheden en in de nieuwe situatie. Het voorkomen van lichtverstoring kan door zowel tijdens de realisatiefase als de gebruiksfase uitstraling van eventuele bouwlampen en buitenverlichting richting de boomkronen te voorkomen. Gebruik zo nodig afschermende armaturen, beperk de verlichtingshoogte tot maximaal 3 meter, gebruik eventueel vleermuisvriendelijke verlichting (zogeheten 'batlampen') en plaats niet meer verlichting dan nodig. De actieve periode van vleermuizen loopt globaal van april t/m november, waarbij ze tussen zonsondergang en zonsopkomst daadwerkelijk vliegen en gevoelig zijn voor verstoring. Te allen tijde mag de verlichting niet gericht zijn op de boomkronen.

Effect

In het plangebied zijn geen (potentiële) vaste verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen aangetroffen. Er worden geen bomen gekapt met mogelijke vleermuisverblijfplaatsen. Negatieve effecten op vleermuisverblijfplaatsen zijn uitgesloten. Vervolgstappen, zoals het uitvoeren van nader onderzoek naar vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen en het aanvragen van een ontheffing is niet aan de orde. Als vrijblijvende aanbeveling adviseren we om vleermuisvoorzieningen op te nemen in de nieuwbouw. Vleermuizen hebben door sloop en renovatie te leiden onder een afnemend aanbod van mogelijke verblijfplaatsen en zijn gebaat bij het aanbieden van nieuwe verblijven. Inbouwvoorzieningen zijn de meest duurzame optie, maar ook het ophangen van 'losse' vleermuiskasten van de juiste types en op geschikte plekken is nuttig voor deze beschermde dieren.

De voorgenomen ingreep heeft geen negatief effect op vaste vliegroutes of essentieel foerageergebied van vleermuizen. De bomen blijven behouden, lijnvormige landschappelijke structuren en opgaand groen worden juist versterkt. Negatieve effecten op vaste vlieg- en migratieroutes en essentieel foerageergebied van vleermuizen zijn voor het plangebied uitgesloten. Voorkom vanuit de zorgplicht, artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming lichtverstoring op de boomkronen tijdens de aanleg- en gebruiksfase.

2.5 Grondgebonden zoogdieren

Onder "grondgebonden zoogdieren" worden hier bedoeld alle zoogdieren met uitzondering van vleermuizen. Dit zijn knaagdieren, haasachtigen, insecteneters en marters, die vanuit de omgeving toegang hebben tot het terrein. In de omgeving van het plangebied zijn binnen de laatste 5 jaar vanuit

de NDFF waarnemingen bekend van de volgende (niet-vrijgestelde) beschermde, grondgebonden zoogdiersoort: boommarter, bunzing en steenmarter. Daarnaast komen diverse algemene grondgebonden zoogdieren voor in de omgeving van het plangebied, waarvoor een provinciale vrijstelling geldt: konijn en algemene (spits-)muisachtigen.

Van de beschermde, niet vrijgestelde zoogdiersoorten is voornamelijk gelet op aanwezigheidssporen, potentiële vaste rust- en verblijfplaatsen en geschikt foerageergebied. Steenmarter kan voorkomen op erven en kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden in de buurt. Steenmarter komt tegenwoordig algemeen voor in Wilp en omgeving en is een echte cultuurvolger die vaak verblijfplaatsen in gebouwen en schuren zowel binnen als buiten de bebouwde kom heeft. Ook boommarter komt in de omgeving voor en kan in sommige gevallen verblijfplaatsen in gebouwen hebben, vooral schuurtjes op enige afstand van bewoonde bebouwing. De te slopen woning met bijgebouw is echter niet toegankelijk voor steenmarter en boommarter. Ook zijn tijdens het veldbezoek nergens gebruikssporen van beide soorten aangetroffen zoals latrines, krabsporen, eierschalen en andere prooiresten. De bewoner geeft tevens aan geen last te hebben (gehad) van marters. Gezien de bevindingen tijdens het veldbezoek kunnen vaste rust- en voortplantingsplaatsen van steenmarter en boommarter binnen het plangebied als afwezig worden beschouwd. Overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van steenmarter zijn uitgesloten. Er is geen nader onderzoek naar steenmarter en boommarter nodig.

De bunzing heeft ook een voorkeur voor kleinschalig landschap met houtwallen, greppels en sloten met overhangende vegetatie. Als rust- en slaapplek worden bestaande hopen, takkenhopen en rommelschuurtjes gebruikt. Tijdens het veldbezoek zijn nergens aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van bunzing op het terrein en in de kapschuur.

De bosschages op en rondom het erf kunnen door kleine marterachtigen als wezel en hermelijn gebruikt worden om te foerageren en zich te verplaatsen. Rommelige plekken met afgevalen bladeren onder struiken en bosschages kunnen door kleine marterachtigen als vaste rust- en verblijfplaats en overwinteringsplaats dienen (zie afbeelding 2.7). Het gebied verandert echter niet wezenlijk. De begroeiing blijft in stand en lijnvormige elementen worden versterkt.

Algemene zoogdiersoorten, zoals egel, veldmuis, huisspitsmuis en huismuis, komen vrijwel zeker op en rond het erf voor. Voor deze soorten geldt, voor zover ze beschermd zijn, een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Effect

De te slopen bebouwing en het erf zijn ongeschikt als leefgebied van beschermde, grondgebonden zoogdiersoorten. Hiervoor is het te cultuurlijk, te intensief in gebruik en is de mate van menselijke verstoring te hoog. Er zijn tijdens de veldbezoeken bovendien geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van boommarter, bunzing en steenmarter. De singels en andere groenstructuren op het terrein zijn mogelijk onderdeel van leefgebied van marterachtigen maar er is geen sprake van aantasting van (mogelijk) leefgebied. De ontwikkelingen leiden er juist toe dat het terrein geschikter wordt als leefgebied.

Binnen het plangebied worden verder uitsluitend kleine, algemene zoogdiersoorten verwacht. De werkzaamheden kunnen op beperkte schaal tot negatieve effecten op deze soorten leiden, bijvoorbeeld door de aantasting van verblijfplaatsen, hopen en gangenstelsels van muizen en insectenetters. Omdat voor de te verwachten soorten een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt, moet alleen rekening gehouden worden met de algemene zorgplicht, artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming, die voor alle dieren en planten geldt. Effecten op beschermde, niet-vrijgestelde grondgebonden zoogdiersoorten zijn uitgesloten. Het uitvoeren van nader onderzoek is voor wat betreft grondgebonden zoogdieren niet nodig.

2.6 Amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden

Er zijn vanuit de NDFF geen waarnemingen van amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden bekend vanuit het plangebied. Wel zijn er in de bredere omgeving drie soorten amfibieën waargenomen: bruine kikker, gewone pad en bastaardkikker.

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën waargenomen. Op het terrein ligt een poel die behouden blijft en die hoogstwaarschijnlijk door algemene amfibieën als voortplantingswater gebruikt wordt. De begroeide terreindelen zijn hooguit geschikt voor amfibieën op doortrek en als landhabitat voor kleine watersalamander, bruine kikker, gewone pad en bastaardkikker; algemene amfibiesoorten die zich buiten de voortplantingsperiode relatief ver van water kunnen begeven. Het betreft algemene soorten waarvoor een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen en ontwikkelingen geldt.

Negatieve effecten op beschermde soorten uit overige soortgroepen zijn op voorhand uit te sluiten. Voor het plangebied is de aanwezigheid van deze soorten uitgesloten wegens het ontbreken van geschikt leefgebied (waaronder open water), de cultureelrijke inrichting, de hoge mate van verstoring of doordat de locatie buiten het bekende verspreidingsgebied valt. Beschermde soorten stellen zeer specifieke eisen aan hun leefgebied en het onderzoeksgebied voldoet aan geen van de voorwaarden (zie afbeelding 2.8). Het is daarom uitgesloten dat dergelijke soorten hier voorkomen.

Zoals voor alle soorten, beschermd of niet, geldt ook hier de algemene zorgplicht.

Effect

Negatieve effecten op beschermde, niet-vrijgestelde amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden zijn uitgesloten. Er is geen nader onderzoek naar deze soortgroepen nodig. Zoals voor alle soorten geldt ook voor deze soorten de algemene zorgplicht. In dit geval zijn naar verwachting geen specifieke maatregelen te nemen behalve het zoveel mogelijk in rustig tempo en in één richting werken bij werkzaamheden in het groen.

2.7 Algemeen

- Ten aanzien van alle dieren en planten (beschermd of niet beschermd) geldt dat men zich dient te houden aan de algemene zorgplicht, artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Dit houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna naar redelijkheid zoveel mogelijk voorkomen moeten worden;
- Wanneer tijdens werkzaamheden toch beschermde soorten worden aangetroffen, dienen werkzaamheden tijdelijk te worden stilgelegd en moet contact opgenomen worden met een deskundige (volgens omschrijving van het Ministerie van EZ) op het gebied van flora en fauna. Overleg met de deskundige moet duidelijk maken hoe met de ontstane situatie kan worden omgegaan.

Afbeelding 2.1 – Enkel algemene wilde soorten en algemene tuinplanten zijn tijdens het veldbezoek aangetroffen. Het gebied is te voedselrijk en cultureel ingericht om geschikt biotoop te vormen voor beschermde of bijzondere flora.

Afbeelding 2.2 – Via de dakgoten zijn de holle ruimtes onder de dakpannen bereikbaar voor huismus.

Afbeelding 2.3 – Onder het pannendak is op meerdere plaatsen nestmateriaal aangetroffen. Nesten van huismus kunnen niet worden uitgesloten.

Afbeelding 2.4 – De begroeiing aan de muur biedt nestgelegenheid aan bijvoorbeeld merel.

Afbeelding 2.5 – De stootvoegen in de schoorsteen bieden mogelijk toegang tot vaste verblijven van vleermuizen. Zorgvuldige inspectie heeft uitgewezen dat er geen vleermuizen aanwezig zijn of zijn geweest.

Afbeelding 2.6 – Lijnvormige landschappelijke lijnen dragen bij aan vliegroutes voor vleermuizen.

Afbeelding 2.7 – Bladeren onder struiken bieden bescherming aan egel en kleine marterachtigen.

Afbeelding 2.8 – Het plangebied is te cultuurlijk ingericht en te intensief gebruikt om mogelijkheden te bieden aan beschermde amfibieën en reptielen.

3 Gebiedsbescherming

De Wet natuurbescherming maakt onderscheidt tussen soort- en gebiedsbescherming. Bij het onderdeel 'gebiedsbescherming' wordt de aanwezigheid van beschermde natuurgebieden, zoals Natura 2000-gebieden en overige onderdelen van het Natuurnetwerk Nederland, en de beoordeling of er van het voornemen een (in)direct effect uitgaat, behandeld. Is er sprake van een mogelijk negatief effect, dan is planaanpassing en/of nader onderzoek nodig.

3.1 Natura 2000

De planlocatie ligt op circa 6 kilometer afstand ten westen van Natura 2000-gebied 'Rijntakken' en circa 7 kilometer ten oosten van Natura 2000-gebied 'Veluwe' (zie afbeelding 3.1). De locatie ligt in agrarisch gebied, buiten de bebouwde kom van Wilp (gemeente Voorst). Gezien de afstand tot de Natura 2000-gebieden is het uitgesloten dat de voorgenomen activiteiten van invloed zijn op de aangewezen doelsoorten en habitattypen van de Natura 2000-gebieden, met mogelijke uitzondering van externe effecten door stikstof tijdens de toekomstige gebruiksfase.

De ontwikkelingen leiden mogelijk tot een tijdelijke, beperkte toename van stikstofemissie in de bouwfase door inzet van machines en aan- en afvoer van materialen, maar er zullen geen graafwerkzaamheden plaatsvinden. Echter, sinds 1 juli 2021 is de zogenoemde bouwvrijstelling van de wet Stikstofreductie en Natuurverbetering in werking getreden. Het is daardoor op het moment dat voorliggende rapportage is opgesteld niet nodig een activiteit met tijdelijke emissies op lokale effecten te toetsen (bron: Rijksoverheid). In de toekomstige gebruiksfase is er sprake van een extra huishouden waardoor het aantal verkeersbewegingen licht toeneemt. Daar staat tegenover dat de huidige woning met bakhuis vervangen wordt door twee gasloze, goed geïsoleerde woningen die voldoen aan de huidige eisen, waardoor de stikstofuitstoot netto mogelijk af- in plaats van toeneemt. De kans op significante effecten op stikstofgevoelige habitattypen en-soorten lijkt gezien de afstand in relatie tot de kleinschaligheid van de ingreep nihil. Mogelijk vraagt bevoegd gezag ter bevestiging om een stikstofberekening, uit te voeren in het online rekenprogramma AERIUS Calculator.

Effect

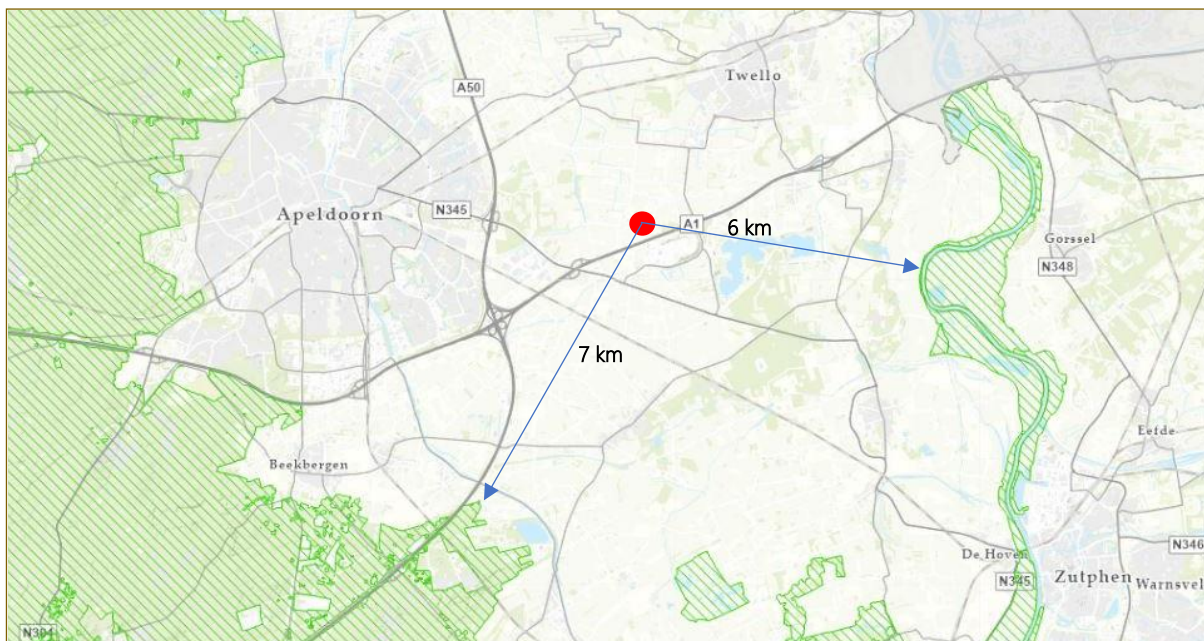
Gezien de aard van de ontwikkelingen en de afstand tot Natura 2000-gebieden zijn negatieve effecten op Natura 2000-gebieden niet aan de orde. Verdiepende toetsing van effecten op Natura 2000-gebieden is in principe niet aan de orde. Gezien de grote afstand tot Natura 2000-gebieden en relatieve kleinschaligheid van het voornemen zijn effecten door een toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden redelijkerwijs uitgesloten, maar mogelijk vraagt bevoegd gezag ter bevestiging om een stikstofberekening. Blijkt uit de berekening blijkt dat er geen toename van depositie op stikstofgevoelige habitattypen is dan zijn geen vervolgstappen nodig.

3.2 Gelders Natuurnetwerk (GNN) en Groene Ontwikkelingszone (GO)

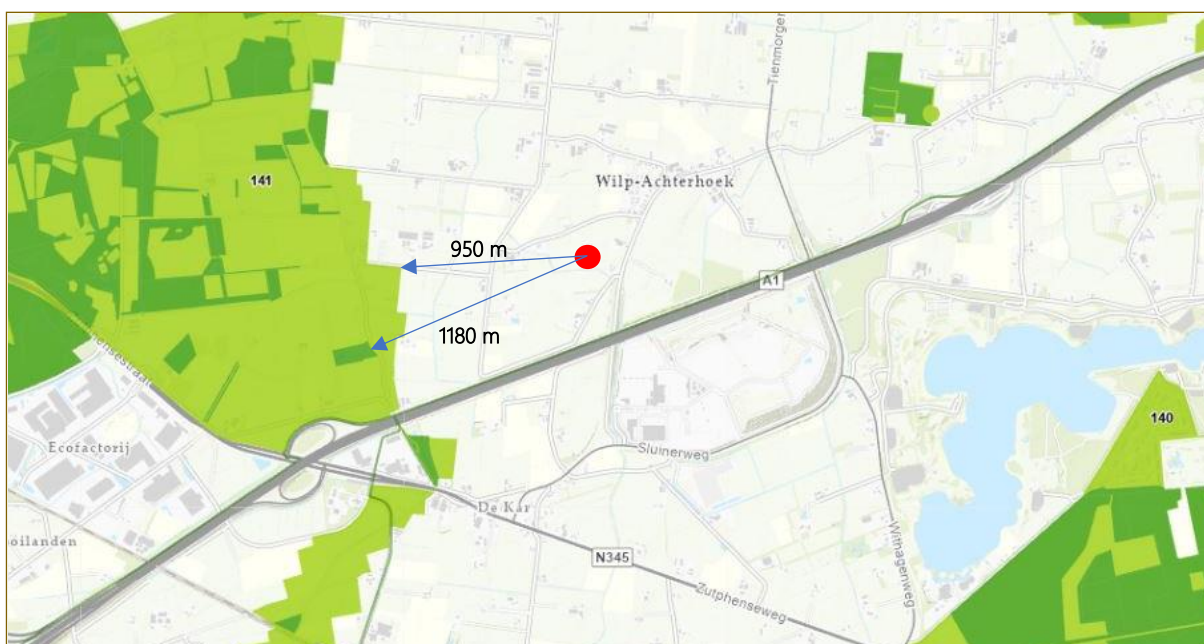
De onderzoekslocatie ligt buiten de begrenzing van het Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone. Het dichtsbijzijnde onderdeel van de Groene Ontwikkelingszone ligt op ruim 950 meter afstand ten westen van het plangebied. De afstand tot het GNN is meer dan een kilometer (zie afbeelding 3.2). Gezien de afstand tot GNN en GO is een extern effect van de voorgenomen activiteiten op de kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen van het Natuurnetwerk Nederland uitgesloten.

Effect

Er treedt door de voorgenomen ingreep geen negatief effect op het GNN en GO. De ontwikkelingen hebben geen invloed op kernkwaliteiten en doelstellingen van GNN en GO.

Afb. 3.1 - De ligging van het plangebied (rode cirkel) ten opzichte van Natura 2000-gebied 'Veluwe' ten westen van het plangebied en Natura 2000-gebied 'Rijntakken' ten oosten van het plangebied. De afstand tussen het plangebied en de Natura 2000-gebieden bedraagt minimaal 6 kilometer. Negatieve effecten op habitatsoorten en broedvogelsoorten worden niet verwacht.. Bron: [Natura 2000-overzichtskaart \(rvo.nl\)](http://Natura2000-overzichtskaart.rvo.nl).

Afb. 3.2 - De ligging van het plangebied (rode cirkel) ten opzichte van het GNN (donkergroen) en GO (lichtgroen). Het plangebied is geen onderdeel van het GNN of GO. Bron: [Gelders Natuurnetwerk kernkwaliteiten \(gelderland.nl\)](http://GeldersNatuurnetwerk.kernkwaliteiten.gelderland.nl)

4 Conclusies

4.1 Overzicht van de bevindingen

De nieuwbouw en herinrichting van het terrein leiden niet tot overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van beschermde soorten, zolang het aantasten van bezette nesten van broedvogels voorkomen wordt. Sloop van het bakhuis leidt mogelijk tot aantasting van jaarrond beschermde nestplaatsen van huismus en vogels waarvan het nest niet jaarrond beschermd is. Dat geldt ook voor werkzaamheden aan het dak van de kapschuur wanneer deze verlengd wordt. Voor de sloop is aanvullend onderzoek naar huismus nodig om te bepalen of er sprake is van overtreding van verbodsbepalingen en of een ontheffing nodig is voor de sloop. Naar verwachting is het mogelijk om onder voorwaarden een ontheffing te krijgen. Voor werkzaamheden aan de kapschuur volstaat het om de werkzaamheden aan het dak buiten het broedseizoen uit te voeren. Voorkom lichtverstoring van vleermuizen door geen verlichting op bomen en hoge struiken te richten. Effecten op overige beschermde, niet-vrijgestelde soorten zijn uitgesloten. Negatieve effecten op beschermde gebieden zijn uitgesloten, maar het is mogelijk dat bevoegd gezag ter bevestiging om een stikstofberekening vraagt.

Soortbescherming	Aanwezig	Effect	Aanbevelingen
Flora – beschermde soorten	nee	geen	geen
Vogels – jaarrond beschermde nesten	ja	ja	zie 4.2
Vogels – algemene broedvogels	mogelijk	mogelijk	zie 4.2
Vleermuizen – verblijfplaatsen	nee	geen	geen
Vleermuizen – vliegroutes	mogelijk	geen	zie 4.2
Vleermuizen – essentieel foerageergebied	nee	geen	geen
Vleermuizen – lichtverstoring	mogelijk	mogelijk	zie 4.2
Zoogdieren – gebouwbewonend	geen	geen	geen
Zoogdieren – grond- en boombewonend	mogelijk	geen	geen
Zoogdieren – vrijgestelde soorten	mogelijk	geen	zorgplicht
Overige beschermde soorten	mogelijk	geen	zorgplicht

Gebiedsbescherming	Aanwezig	Effect	Aanbevelingen
Natura 2000 – doelsoorten/habitattypen	nee	geen	zie bij 4.2
Natura 2000 – stikstof	n.v.t.	geen*	zie bij 4.2
GNN & GO	nee	geen	zie bij 4.2

*mogelijk vraagt bevoegd gezag wel om een stikstofberekening ter bevestiging, maar de kans dat er sprake is van een meetbare toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden is nihil.

4.2 Conclusies en aanbevelingen

Soortenbescherming

Vogels - jaarrond beschermde nesten

- De sloop van het bakhuis leidt mogelijk tot aantasting van vaste, jaarrond beschermde nestplaatsen van huismus. Er is nader onderzoek nodig om vast te stellen of er sprake is van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van huismus genoemd in artikel 3.1 lid 1 (doden), lid 2 (beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten en eieren) en/of lid 4 (opzettelijk verstoren van vogels);
- Wanneer er nestlocaties van huismus aanwezig zijn, dient ontheffing te worden aangevraagd. Een onderdeel van een ontheffing is een activiteitenplan. Hierin wordt onder andere de mate en wijze van compensatie, mitigatie, de juiste periode van uitvoering en de gunstige staat van instandhouding behandeld.
- Werkzaamheden aan het dak van de kapschuur moeten worden uitgevoerd buiten het broedseizoen van huismus, tenzij tijdens aanvullend onderzoek is vastgesteld dat huismussen niet onder het pannendak van de kapschuur nestelen.

Vogels – algemene broedvogels

- Voer mogelijk versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit of neem voorafgaand van het broedseizoen maatregelen om vestiging van broedgevallen binnen verstoringsgevoelige delen van het plangebied te voorkomen. Dit kan bijvoorbeeld door beplanting sterk terug te snoeien of te rooien vóór half maart. Het broedseizoen is geen vaste periode, maar voor de meeste soorten is de periode half maart - half augustus een goede indicatie. Bij start van de werkzaamheden tijdens het broedseizoen is een broedvogelcheck door een erkend deskundige noodzakelijk om aanwezigheid van broedgevallen te onderzoeken. Indien nodig worden werkzaamheden uitgesteld totdat eventuele nesten verlaten zijn.

Vleermuizen

- Negatieve effecten op vaste, jaarrond beschermde verblijfplaatsen van vleermuizen zijn uitgesloten. Er zijn geen vervolgstappen nodig ten aanzien van vleermuisverblijfplaatsen. Vrijblijvend kunnen in de toekomstige situatie nieuwe mogelijkheden voor vleermuizen gerealiseerd worden door bijvoorbeeld natuurinclusieve voorzieningen in de nieuwbouw aan te brengen of door vleermuiskasten aan bebouwing of bomen op te hangen.
- Vanuit de zorgplicht is het van belang om onnodige lichtverstoring van het mogelijke foerageergebied en vliegroute te voorkomen. Voorkom lichtverstoring in de actieve periode van vleermuizen. De actieve periode van vleermuizen loopt globaal van april t/m november, waarbij ze tussen zonsondergang en zonsopkomst daadwerkelijk vliegen en gevoelig zijn voor verstoring.

Overige soortgroepen

- Overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van overige soortgroepen is niet aan de orde. Er zijn geen vervolgacties nodig voor deze soortgroepen. Wel geldt voor deze, net als voor alle soorten, de zorgplicht.

T.a.v. zorgplicht en calamiteiten

- Ten aanzien van alle dieren en planten (beschermd of niet beschermd) geldt de 'Algemene zorgplicht', artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Met name geldt dit voor algemene soorten zoogdieren en amfibieën, waarvoor een provinciale vrijstelling geldt. Dit houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna naar redelijkheid zoveel mogelijk voorkomen moeten worden en dat er 'met zorg voor de natuur' gewerkt dient te worden. In dit geval vooral door bij werkzaamheden in 'groene' terreindelen eventueel aanwezige dieren de kans te geven om te vluchten door in rustig tempo en zoveel mogelijk in één richting te werken zodat deze dieren naar een veilige plek kunnen vluchten;
- Worden er tijdens de werkzaamheden toch beschermde soorten aangetroffen, leg dan het werk tijdelijk stil en neem contact op een deskundige (volgens omschrijving van het Ministerie van EZ) op het gebied van flora en fauna. Overleg met de deskundige en bevoegd gezag moet in dat geval duidelijk maken hoe met de ontstane situatie kan worden omgegaan.

Gebiedsbescherming

- De locatie ligt buiten de begrenzing van het Gelders Natuurnetwerk en de Groene Ontwikkelingszone. Nadere toetsing aan kernkwaliteiten en doelstellingen van GNN en GO is niet aan de orde.
- Gezien de grote afstand tot de Natura 2000-gebieden en relatieve kleinschaligheid van de ingreep zijn externe effecten door een toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden uitgesloten. Gezien de aard van de ontwikkelingen en de afstand tot Natura 2000-gebieden zijn overige negatieve effecten op Natura 2000-gebieden evenmin aan de orde. Verdiepende toetsing van effecten op Natura 2000-gebieden is niet aan de orde met mogelijke uitzondering van een stikstofberekening voor de toekomstige

gebruiksfase. Gezien de aard en schaal van de ontwikkelingen ten opzichte van de afstand tot Natura 2000-gebieden is de kans op een meetbare toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden nihil, mogelijk is zelfs netto sprake van een afname.

Bijlage A - Wettelijk Kader

Inleiding

In Nederland is de wetgeving omtrent de bescherming van natuurwaarden gesplitst in soortbescherming en gebiedsbescherming. De bescherming was voorheen geregeld in respectievelijk de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998. Voor houtopstanden gold de Boswet. Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden die de bovenstaande wetten vervangt. Wat betreft gebiedsbescherming is er weinig veranderd. Op het gebied van soortenbescherming hebben zich diverse wijzigingen voorgedaan. Zo zijn veel planten en vissen onder de nieuwe wet niet meer beschermd, terwijl een aantal zeldzame dagvlinders en libellen juist zijn toegevoegd. Verder is het bevoegd gezag in de meeste gevallen GS van de provincie, waar dat eerder de RVO was. De provincies hebben meer zeggenschap over het beleid, wat zich vooral uit in het feit dat er verschillen zijn in de vrijstellingslijsten van soorten waarvoor bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting of bestendig beheer en onderhoud vrijstelling geldt. Meer informatie over de Wet natuurbescherming is onder andere terug te vinden op de websites van de Rijksoverheid en de verschillende provincies.

Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming was voorheen opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998 en heeft de bescherming en instandhouding van natuurgebieden in Nederland als doel. Daartoe zijn gebieden aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn (VR-gebieden), Habitatrichtlijn (HR-gebieden) en het Verdrag van Ramsar (Wetlands). Beschermden Natuurmonumenten vervallen onder de Wet natuurbescherming omdat deze vrijwel geheel samenvallen met **Natura 2000-gebieden**. De VR- en HR-gebieden worden samengevat onder de noemer Natura 2000. Voor de Natura 2000-gebieden worden/zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor specifieke vogelsoorten of habitats. Deze kunnen van gebied tot gebied verschillen. De hierboven genoemde gebieden kunnen overlappen. Activiteiten die een negatief effect hebben op Natura 2000-gebieden zijn verboden. Dat geldt ook voor activiteiten buiten de gebieden die een negatief effect hebben binnen het gebied, zoals een toename van stikstofemissie en -depositie met mogelijke gevolgen voor stikstofgevoelige habitattypen. Voor activiteiten is een vergunning mogelijk. Een vergunning wordt pas afgegeven wanneer een zogenaamde 'habitattoets' is doorlopen. Hieruit moet blijken dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast en de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van de soorten niet verslechtert en geen verstoring van soorten optreedt. Een vergunning wordt afgegeven door de betreffende provincie.

Het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en de Groene Ontwikkelingszone (GO) komen voort uit het herdefiniëren van de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS) door de provincie Gelderland. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. In het GNN is uitsluitend sprake van een natuurbestemming. Binnen het GNN zijn ruimtelijke ontwikkelingen slechts mogelijk wanneer deze van groot algemeen of provinciaal belang zijn én er geen reële alternatieven zijn. Er geldt dan wel een compensatieverplichting om negatieve effecten teniet te doen. De GO bestaat uit 'niet-natuurlijke' elementen van de voormalige EHS zoals infrastructuur en bebouwing. In de GO liggen meer ontwikkelingsmogelijkheden voor bijvoorbeeld bedrijven. De begrenzing en doelstellingen van GNN en GO worden door de provincie vastgesteld en is in verwerkt in de omgevingsvisie en -verordening.

Soortenbescherming

Onder de Wet natuurbescherming zijn verschillende beschermingsregimes te onderscheiden: soorten van de Vogelrichtlijn (VR), soorten van de Habitatrichtlijn (HR) en overige beschermde soorten genoemd in bijlage A behorend bij artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Daarnaast hebben provincies de vrijheid om voor bepaalde soorten uit de laatste categorie vrijstelling te verlenen bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en bestendig beheer en onderhoud. Gedetailleerde informatie over het onderdeel soortenbescherming, inclusief lijsten van beschermde soorten, is onder meer te vinden op de website van de Rijksoverheid

Rode lijsten

Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringsfunctie en geen juridische status. Plaatsing op de lijst betekent daarom niet automatisch dat de soort beschermd is. Daarvoor is opname van de soort onder de Wet natuurbescherming nodig. De Rode lijsten zijn richtinggevend voor toekomstig beleid. Van overheden en terreinbeherende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten.